

NEDJELJA 30. srpanj 2006. – prijepodne

Jutros je iz Volodera prema Dubrovniku krenuo Deseti jubilarni konjički maraton arapskih konja. Po tradiciji konjanici i brojni gosti okupili su se u dvorištu obitelji Petters, posebno zaslužnoj za taj desetogodišnji projekt.

Osjećalo se uzbuđenje, jače nego ranijih godina. Razlog - maraton je dvostruko duži, najzahtjevniji, najsloženiji. Od 20 konjanika koji su trenirali za ovaj avanturistički izazovni put na koncu odabrano je njih 7, potpuno spremnih za 14 dnevno jahanje u 1000 km kroz 7 županija. To su Željko Petters, Domagoj Petters, Sandra Prevendar Nekvapil, David Šivak, Simon Šivak, Andrei Ptičar i Siniša Černeli.

Sudionike maratona uz nastup domaćeg KUDa "Moslavec" na put su ispratili Zdravko Matijaš, predsjednik MO Voloder, Josip Mišković, načelnik Općine Popovača, te Marijana Petir, zamjenica županice Sisacko-moslavacke županije.

Blagoslov je uputio župnik sisački Drago Toplak, a zastavu Udruge dragovoljaca i veterana domovinskog rata Kutina vodi konjanika Željku Pettersu uručio je predsjednik Stjepan Hratsnik.

U idealnim jutarnjim uvjetima konjanici su na putu prema obali Save. Kraće vrijeme zadržat će se u Strušcu, iz kojega je poginuli hrvatski branitelj Krunoslav Rošin, pripadnik kutinske 56. bojne, a čiji otac Drago kao logistika dragovoljno sudjeluje u ovogodišnjem maratonu.

Večerašnji prvi domaćin je grad Glina, a u polovici puta 5. kolovoza konjanici će pozdraviti sudionike proslave Dana domovinske zahvalnosti u Kninu.

Konjanici-maratonci poručili su dubrovačkoj gradonačelnici Dubravki Šuici: "Vjerujemo u zajedničku radost završetka našeg nesvakidašnjeg projekta od dunavskih obala do dubrovačkih zidina, a koji će nakon 5.500 km završiti 12. kolovoza na Stradunu."

NEDJELJA 30. srpanj 2006. – poslijepodne

U selu Hrastelnici u podnevnoj žegi osvježeni jahanjem u vodi rijeke Save spremno ulaze u Sisak. U gradu hrvatskih pobjeda odaju počast poginulim pripadnicima Specijalne policije Sisačko-moslavačke županije.

U Petrinji fotografiraju se na ulazu u tvrtku „Gavrilović“, trajnog sponzora maratona. Uz šetnicu na Petrinjčici zakuska i toliko potreban odmor. Ispunjava ga na radost maratonaca osobito zanimanje mladih za konje i misiju kojoj su dionice posvećene.

Ulazak u grad Glinu točno prema protokolu u 21 sat zasigurno će ući u registar sjećanja. Na središnjem trgu uz brojne znatiželjnike za prvu okončanu dionicu od 70 kilometara ohrabruje nadahnuti pozdrav gradonačelnika Marka Sremića.

Simbolično sve se to zbilo uz glinski spomenik banu Jelačiću. Ban, ljubitelj arapskih konja neobično je bio vezan za Emira, konja kojega simbolizira i spomenik na središnjem trgu hrvatske metropole. Pamtit će se prvorazredni smještaj za konje, topla i ukusna večera, a od svega susret s dobrim organizatorima.

PONEDJELJAK 31. srpanj 2006. - prijepodne

Buđenje u 3 sata. Tek nekoliko sati sna ne pokazuje umor. I dalje su na usluzi dobri domaćini. Čaj i kava. Tu je i vodič pod nadimkom „Pajdo“, a taj epitet zaista ga i potvrđuje. Kraćim putem konjanici i njihovi konji kastrati Mara, Maks i Aga, kobile Rana, Rita i Žuta i pastuh Sultan već u 4 sata kreću prema Topuskom. Iza njih još u mraku ostaje selo Skela.

Ni žive duše, osim ponegdje lavež pasa. Grabi se što hodom uz konje, što na njihovim leđima oštećenim kolnikom, ali dobrim dijelom i makadamom.

Svitanje uz jutarnju izmaglicu otkriva ljepotu valovitog šumovitog prostora. Točno nakon dva sata Topusko. Konjanici i logistika pamte ga od sinoć. Naime Top Terme ovog poznatog lječilišta omogućile su im noćno kupanje na otvorenom bazenu. Mišići su dobili potrebnu termalnu terapiju, koja će sigurno dobro doći.

Danas treba projahati 80-tak kilometara uz državnu granicu s BiH, proći uz rijeku Unu te stići do Ličkog Petrovog Sela. Vođa konjanika Željko i logistika uz proučavanje karata razmjenjuju i brojeve mobitela.

Oni će biti veza s djelatnicima Hrvatskih šuma, koji su se ponudili za vodiče ovim manje poznatim krajevima Karlovačke i Ličko-senjske županije. Itekako u 8 sati prija doručak tamo iznad Velike Vranovine i Bjeljavine. A uz dobar tek rado se prihvaćaju i pozdravi iz automobila koji su sve češći, mada se radi o za naše prometne prilike alternativnim pravcima.

PONEDJELJAK 31. srpanj 2006. - poslijepodne

U podnevnim satima veći dio puta teče uz granicu s BiH i rijeku Unu. Uglavnom jaši se bijelom cestom, ali i pod pritiskom vrućine uz prepoznatljive odore maratonce su tradicionalne kape zamijenili zaštitno bijelima s pokrivalom i za vrat. Na prašnjavoj cesti doimaju se poput beduina.

Maljevac, uz granični prijelaz, točnije restoran "President" odmorište je za objed. Prvi puta u klimatiziranom prostoru na meniju je i toliko potrebna juha. Konji su susretljivošću domaćina Zvonka Bogovića primjereno smješteni u obližnjem dvorištu. I oni imaju svoj obrok iz zobnica i posuda s vodom. Živahan pastuh Sultan u posebno je ograđenom prostoru, u šali govori se u „zelenom apartmanu“. Susret sa Davorom Jurašinom, djelatnikom Hrvatskih šuma treba olakšati daljnji put.

Nažalost javljaju se i prvi problemi, među njima posebno smještajni. Uz molbu za razumjevanje Hrvatska vojska javlja – zbog pojačanih protupožarnih aktivnosti nije u stanju osigurati noćenja u vojarni Gospić i gradovima na obali. No za nas jadranska obala još je daleko. Treba proći prekrasnim brdovitim krajem šire okolice Cetingrada. Prema novom planu bar do 22 sata stići do kuće Lovačke udruge „Golub“ iz Drežnik grada.

Nakon Cetingrada i okolnih mjesta te dodira s rijekom Koranom počinje prava pustolovina. Ulazi se u šumski prostor najčešće bukve i graba na visini i do 600 metara. Izazovan je to prostor za snimatelje. Uz grmlja i visoke nekošene suhe trave iz kojih izranjaju konjanici osjećaj je prerijski. Sve teži put s brojnim usponima traži i svoju solidarnost. Dakako prema svojim plemenitim ljubimcima pružit će je konjanici.

Od današnje vrlo zahtjevne 80 kilometarske dionice propješačit će čuvajući leđa konja polovicu puta. I to nije sve. Otkazao je ležaj na uređaju hladnjače, a i teret prikolica otežava vožnju terenskih vozila. Sve se to sretno i spretno kako se to popularno kaže ipak rješava u hodu.

Radio javlja o nestanku vode u Rakovici i široj okolici. To i sasvim praktično osjeća i naš konvoj dolaskom u lovačku kuću. Crpka za vodu ne radi. Do te dragocjene tekućine logistika će vozilom koji kilometar dalje. Da bi se konjanici dočekali dostojno njihovih napora po vodu se odlazi u mrklom mraku na vrelo Baraćeve spilje. Previše uzbuđenja za jedno poslijepodne i drugu večer konjaničkog maratona.

UTORAK 1. kolovoz 2006. - prijepodne

Tek koji sat sna i već u četiri sata na konjima. Svitanje uz prelijepu gorsku kose. Prvi radni jutarnji sati uz stanovnike Ličkog Petrovog Sela koji pred mjesnom trgovinom čekaju opskrbu kruhom i mlijekom.

Osoblje trgovine kuhajući sebi proširuje broj šalica toliko potrebne mirisne kave za sve nas. Susjedno dvorište škole u čijoj velikoj zgradi radi tek jedna učiteljica kao stvoreno je za prvi predah.

Dobro će doći svima. Potreban je tradicijom maratonskog iskustva iskustvom sudioniku svih Željku, višegodišnjim sudionicima Domagoju, Sandri Siniši. Mlađima Davidu i Simonu, a tek koliko će on dobro doći 15-godišnjem Andreiu koji se prvi puta s istom mladim 3,5-godišnjim kastratom Agom odlučio za tako dalek put.

S dogovorenim vodičima razmatranje tijekom daljnjeg puta.

Nažalost izvidnica zaključuje prema Korenici ipak je bolje asfaltiranom cestom. Umjesto prijelaza gorskih visova topot kopita zavojitim vijaduktom.

U Prijeboju u ugođaju cvjetnog dvorišta s naznakom turističke ponude obitelji Sorić. Razgovor s domaćinom.

Tu su i pristigli gosti iz Dugog Sela, takorekuć susjedi naših Moslavaca. Opet nezaobilazna kava, uz nuđenje i drugih osvježanja.

UTORAK 1. kolovoz 2006. – poslijepodne

Podne na Plitvičkoj cesti. Kraj mirnih konja vratolomije leta po cestama mladih motorista. Stoga konjanike raduje, oplemenjuje i puni energijom jahanje tamo oko Rudanovca prema Vratniku uz cestu spojenim udolinicama ili kroz zimzelene šumarke.

To je krajolik koji je ušao u filmske predstave posvećene životu Divljeg zapada uz neizbježnog Winetoua, a ime tog indijanskog poglavice nalazimo na putu u restoranu u obliku indijanskog šatora.

Osjećamo tamo između Rudanovca i Vratnika u malom kanjonu što znači bistra i za piće čista voda, posuđena od naših unuka i praunuka.

Uz motel Borje podnevna zakuska. Susret s turistima koji zastaju, fotografiraju konje, hrabre za nastavak puta.

Poslijepodne s leđa konja promatra se pejzaž kojega treba osobito doživjeti tamo oko Ljubova.

U Ličkom Osiku susret sa surovom stvarnošću nedavnog Domovinskog rata. Ne u dubini šumovita prostora, već tik do temelja razrušene željezničke postaje upozorenje "Opasnost od mina".

Do Gospića je 7 kilometara.

Od domaćina i vrljih organizatora Ivane Đapić i Ivica Šubarića stižu poruke o spremnosti za ulazak u ličku metropolu. Reći – bilo je svečano, premalo je.

Na dočeku uz središnji spomenik uz polaganje vijenca i paljenje svijeća postrojene konjanike pozdravili su brojni Gospićani, među njima i biskup Mile Bogović.

Na korzu "Vila Velebita" nedaleko fontane slap lijepih riječi dobrodošlice Marte Grgurić, dogradonačelnice Gospića i Branimira Šimunića, pročelnika u Ličko-senjskoj županiji.

Smještaj u okviru bivše vojarnje koja je u renoviranju za gospodarske potrebe.

U restoranu "Maki" uz delicije ovog kraja sudionicima koji su prošli četvrtinu puta nije manjkalo ni janjetine, ali u kasnijim večernjim ni prvih kapi kiše, dobrodošlog klimatskog osvježnja.

SRIJEDA 2. kolovoz 2006. - prijepodne

Noć s kišom. Prvi puta premještaj iz vanjskog u zatvoreni prostor. U ranim jutarnjim satima, prije prometne gužve izlaz iz Gospića u pravcu Medaka i dalje prema opjevanoj planini Velebitu.

S Hrvatskog radija vijesti o sinoćnjem srdačnom dočeku u Gospiću. U istoj vijesti i najava da će konjanike danas posjetiti skupina članova Udruge specijalne policije „Ris“ Kutina.

Oni su za nedavnog Domovinskog rata čuvali čast domovine i u hrvatskoj tradiciji junački naglašeno ime Velebita. Vrijeme je promjenljivo, čas oblaci, čas sunce, pogodno za jahanje.

Okolo podneva u Sv. Roku susret dijela logistike maratona s proslavljenim „risovima“ u ugostiteljskom objektu „Braja“. S velikog postera plijeni zagasito garavi konj u zanosnom trku.

Inače u restoranu s tradicijskim obilježjima ovdašnjeg podneblja tu su izloženi i dijelovi konjske opreme. Saznajemo da je vlasnik Luka Jurjević – Braja bio od djetinstva remenar dok je ovdje bilo konja.

Radio je čak u Švicarskoj sedla za konje, sudionike brojnih svjetskih trka, sve do onih na Novom Zelandu. U ratu mu je alat stradao, ali ga ponovo kompletira. Konjanicima čestita na odvažnosti. Ako im što zatreba od potkivanja do obnove popucane opreme – on je tu.

Što se naše opreme tiče – izdržala je bez popravaka, uključujući i potkove koje su prošle od muljevitog Lonjskog polja, asfaltnim i bijelim putevima sve do ličkog krša.

SRIJEDA 2. kolovoz 2006. - poslijepodne

Velebit. U posljednoj provjeri izdržljivosti pred uspon najmlađi Andrei, doznajemo nakon dogovora s vođom konjanika Željkom donosi razumnu odluku – odustaje od jahanja, ali ne i maratona. U daljnjim dionicama želi biti koristan u logistici. Ona ima sve više posla pogotovo za osiguranje smještaja.

Šest jahača kreće prema Malom Alanu. Jaši se uz bjelinu kamena u zelenoj makiji. Crni oblaci, povremeno kiša. Prestaje asfalt, a na bijeloj sve zavojitoj cesti uz kameno stjenje u prestizanju tek je poneko vozilo. Ali nismo samo mi avanturisti. U vrijeme podnevnog odmora u uz konje, preplašivši ih, zabrujala su dva snažna motora. Vješta Sandra u trenu smiruje na maratonu prvi puta kastrata Maksa.

Motivi se mjenjaju iznenađujuće brzo. Ljepota zaobljenih uspravnih kamenih visova našem snimatelju Jasminu zaustavlja dah. Kamera luta prekrasnom, božanstvenom panoramom 1000

metara nad morem. Sve se to događa uz buru koja traži topliju odjeću i obvezno kapu s povezom. Jasmin se za što bolje scene odlučuje za krov terenskog policijskog vozila, dakako u vožnji. U kojoj je mjeri to bio i riskantan potez pokazalo se vrlo brzo. Pod udarima bure u prostor rezervnog kotača pala je kamera sa stativom, na sreću ne oštetivši se.

Taj prostor više od svih nas poznaje logističar Vlado. Temeljito ga je prošao kao pripadnik kutinske Specijalne policije „Ris“. Danas su tu bili i njegovi prijatelji koji obvezno uz spomen na vojno-redarstvenu akciju Oluja prvih dana kolovoza polažu vijence. Učinili su to i danas u Egejcu, mjestu pogibije Kutinčanina Trpimira Bakarića.

Spust prema moru donio je nove vidike. Nad prekrasnom dubokom udolinom zaštitnički se uspravio prepoznatljiv velebitski krški simbol ljepote Tulove grede. Prema dnu planine sve više spomen ploča braniteljima. U kapelici Sv. Franje uklesano je i ime Ivana Rončevića, ljubitelja konja, kojemu je 1997. godine bio posvećen prvi maraton od Volodera do Umaga.

Sve je izvjesnija kiša. To za nas traži krov nad glavom, vjerojatno, ako bude sreće u napuštenim kućama Obrovca. A ako ne bude, očekuje se noć bez sna na otvorenom uz buru u borovoj šumi. Tu ćemo postaviti poljske krevete, a šuma će nam biti tek slabašna zaštita. I bilo je tako, a onda nakon oslabljene bure uslijedila je kiša. Nakon večere u našoj režiji u restoranu „Anita“ u 23 sata preseljenje u nedaleki hangar. Raduje obavijest da će sutrašnji dan sa znatno kasnijim buđenjem biti zapravo nagradni. Zaslužno!

ČETVRTAK 3. kolovoz 2006. - prijepodne

Jutro bolje od očekivanja. Buđenje, zamislite tek u 8 sati i to po volji, bez zapovjedi. Mirnu noć osigurali su nam susretljivi za smještaj u hangaru vodeći iz tvrtke Ceste zadarske županije, te zapovjednici policijskih postaja u Benkovcu i Obrovcu, koji kontaktiraju s našim logističarima iz policije.

Goran i Miroslav, iz Interventnih jedinica policije Siska i Bjelovara izvrsni su profesionalci, ali kako bi to mi Moslavci rekli i dobri dečki. Spremni su pomoći u svakom detalju, a koji su daleko od njihovih obveznih nadležnosti.

Logističarka Ana, zapravo naš intendant za prehranu, prijašnjih jutara prva budilica (već u 2,30 sati) kaže - nakon gotovo nezamislivih i nenaviklih 8 sati spavanja zapravo danas se bilo teško probuditi. Inače Ana je u prošlogodišnjem maratonu Moslavinom, Slavonijom i Podravinom odjahala svih 7 dionica, ukupne dužine 500 kilometara. Spremala se intenzivno i za ovogodišnji, ali za ostvarenje spriječena je ozljedom.

Sretni smo od noćas s nama je i ekonom Zlatko. Dinamika rješavanja problema njegova su vrlina, već osjećamo na daljnjem putu bit će lakše.

Spavanje na otvorenom u vreći nije bez problema. Osjetio je to naš Siniša, koji već više godina brine o nemirnom pastuhu Sultanu. Pauk, na sreću nije crna udovica, ozlijedio mu je oko, koje je sada nešto naotečeno, ali lijekovi već pomažu.

Konjanike, a mlađe osobito Domagoja, Davida i Simona koji strpljivo i šutljivo nose teret i ljubav ove avanture veseli najavljeni kupanje, naravno na jednoj od plaža na zadarskoj rivijeri.

Ne krijemo zadovoljstvo Drago iz Struča koji se dragovoljno vozilom ponudio kao logistika donosi nam nakon doručka desert. Naime njegova supruga Verica koja ljetuje nedaleko, ispekla je, a Drago je samo trebao donijeti tople štrudle. Dan za neprepoznati u odnosu na dosadašnje napetosti.

ČETVRTAK 3. kolovoz 2006. - poslijepodne

Odmor koji bi se mogao nazvati radnim. Uostalom kupanja u Starigradu, na Maslenici i kupalištu Zrmanje znače više od tjelesne obnove za nastavak. Prvi među konjanicima Željko brine o temeljitom popravku eventualno popucale opreme. Posebno upozorava na detaljan pregled potkova. Sve to konjanici, već vični, a neki i stručni u tom poslu mogu riješiti po onoj „uradi sam“

Iz Ureda zadarskog gradonačelnika Živka Kolege, poručuju - putem medija, a posebno na sve traženijoj našoj web stranici prate tijek maratona. Upit mogu li kako pomoći našim naporima. Za dosadašnje ostvarenje čestitka gradonačelnika. Tu je i želja za uspješan završetak. Zahvaljujemo.

Vozač sponzora „Gavrilovića“ Branko dogovorio je s vlasnikom te tradicijom poznate tvrtke Đurom popunu naših prehrambenih pričuva. Odlazi se u „Gavrilovićevo“ skladište u Bibinje i preuzima darovano.

U povratku prema Obrovcu u kanjonu prelijepo Zrmanje u općini Jasenice sa 72-godišnjim smo Đurom Rumčevićem. Otac je devetero djece, a jedan od sinova poginuo je braneći domovinu 1991. godine. Pokazuje nam - dogodilo se to tu vrlo blizu na Lipovom vrhu, odnosno Dunja-Bukvi. Priča i o neustrašivom, nažalost nesretno stradalom junaku Domovinskog rata Draganu Šarliji. Njega je poznao i naš logističar za vezu s policijom Vlado, prisutan ovom susretu. S tokom Zrmanje bit ćemo i sutra, dakako uz topot konja i obveznu kameru.

Umjesto tuša posljednje kupače kasnog poslijepodneva na masleničkoj plaži dočekale su krupne kapi kiše. Znači li to opet noć pod krovom. Slušajući prognozu ugodni trenuci sna pod zvjezdanim nebom dolaze tek od nedjelje. Sve više vjerujemo točnim meteorološkim najavama. U 20,30 sati uz grmljavinu osjeća se jako jugo s najavom olujnog nevremena. Pri kraju ovog zapisa saznajemo konjaniku Siniši pastuh Sultan pristao je na nogu. Sva sreća ozljeda ipak omogućuje sutrašnji put.

PETAK 4. kolovoz 2006. – prijepodne

Vraćamo se u svakodnevnu kolotečinu. Poslije čaja i kave i drugih pripremnih radnji za put, unatoč kišnoj noći prostor našeg boravka mora ostati potpuno čist. To je već desetogodišnje obvezno iako ne pisano pravilo.

Dežurni iz obrovačke policijske postaje oko 4 sata provjerava - krećemo li uskoro prema objavljenom programu. Razumljivo, a i drugoga izbora nema. Što više kilometara ujutro to sigurnije ostvarenje planirane dnevne dionice.

Danas je posljednji kilometar općinsko središte Kistanje u Šibensko-kninskoj županiji. U svitanje nad Obrovcom izranja veličanstvena panorama kanjona rijeke Zrmanje.

Nakon zavojitih uspona ulazi se u prostranstvo kraškog polja. S ispaše stado koza doslovce se našlo na pustoj prometnici. Uskoro evo i događaja kojega u šali nazvasmo „Doručak na asfaltu“. Već odraslo tele za doručak majčina mlijeka upravo je izabralo prometnicu. Naša automobilska prethodnica taj užitak ne želi poremeniti. Tu hranidbenu idilu potpuno utihlih motora zaobilazi u najveće mogućom odstupanju.

Sva sreća što ti kadrovi ostaju pohranjeni u našim filmskim zapisima. Snimljeno je više od 7,5 sati filmskog materijala te više od 1000 fotografija. Konji su u dobrom stanju. Konjanici, osjeća se psihološki su spremni zgrabiti prema novim kilometrima. Približava se polovica puta.

PETAK 4. kolovoz 2006. – poslijepodne

Ulazak u Kistanje pod vedrim nebom i raspoloženjem. Smještaj dogovoren s načelnikom Općine Slobodanom Rončevićem odgovara u potpunosti.

Čitanje dnevnog tiska i dogovor oko sutrašnjeg boravka u Kninu, ali i daljnjima : u nedjelju u Šibeniku na Poljani, te u ponedjeljak na rivi u Splitu.

Uz Dan domovinske zahvalnosti konjanicima i logistici stiže i čestitka zamjenice županice sisačko-moslavačke Marijane Petir:

Dragi moji, čestitam Vam 5. kolovoza Dan pobjede i domovinske zahvalnosti. Izuzetno sam ponosna što već 10-tu godinu za redom u spomen na naše branitelje obilježavate ovaj dan konjičkim maratonom koji kreće iz Volodera.

Svjedočite da njihova žrtva nije bila zaboravljena i da se nisu uzalud borili je svojim zalaganjem i zajedništvom doprinose unaprijeđenju života u našoj sredini.

Znam da je ovaj konjički maraton najzahtjevniji do sada, no sigurna sam, poznavajući Vaš čvrst karakter i neizmjernu snagu volje, da ćete ga, kao i sve maratone do sada uspješno završiti.

Posebno me veseli što Vam kao zamjenica županice mogu zahvaliti na promociji koju činite za Moslavinu i županiju te se zajedno s Vama veselim svakom "prevaljenom" kilometru. Neka Vas prati Božji blagoslov. Vidimo se u Dubrovniku.

SUBOTA 5. kolovoz 2006. - prijepodne

U osvit zore izlazak iz Kistanja. Jaši se ravnicom kojoj je plava kupola vodotornja najviši vrh. Na osmom kilometru prema Kninu arheološka lokacija Burnum s ostatcima rimskog logora iz vremena vojskovođe Julija Cezara, razorenog u 7. stoljeću za avarsko-slavenskih sukoba.

Konjanici prolaze ispod rimskih svodova uz cestu kojom od 8 sati prema Kninu jure aumobili i autobusi. Srdačno nam mašu sudionici današnjeg obilježavanja Dana pobjede i Dana domovinske zahvalnosti. Iz vozila kutinskih registarskih pločica izlazi Stjepan Hrastnik, predsjednik Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata, ogranak Kutina. Ta je udruga posebno logističkim potporom prvi i do danas s konjanicima trajni organizator maratona. Štef od milja za prijatelje Maks na majici donosi poruku 56. kutinske bojne "Nitko prije nas". Podsjećanje je to na prvu oslobodilačku akciju "Orkan" Hrvatske vojske. Njezinim vojevanjem već do konca 1991. oslobođeno je značajno područje zapadne Slavonije. Saznajemo zapovjednik "Orkana" general Rudi Stipčić već je Kninu. Dakako sudjelovat će u obilježju za ostvarenje hrvatskog sna slobode poznate vojno-redarstvene akcije "Oluja".

Hoće li se ostvariti i naš san za kojega se živi od prošlogodišnjeg maratona. Naime žarka je želja iz sedla naših konja Knin u slavljeničkom ozračju pozdraviti ispod hrvatskog stijega s poznate povijesne tvrđave. Izazov za pješaćenje, a kamoli uz litice kraj tvrđave za jahanje. Uz policiju posebno temeljito pripremljen s Nenadom Damjanovićem, pročelnikom kninskog Gradskog poglavarstva te Antom Šimićem, direktorom Turističke zajednice tog hrvatskog kraljevskog grada točno u 11 sati iz gradske vreve počinje pohod prema tvrđavi.

Prije uspona u prostoru tek minule službene proslave srdačno rukovanje sa Zdravkom Matijašem, predsjednikom Mjesnog odbora Volodera i njegovom suprugom Marom, roditeljima logističarke Ane, Ivanom Brkićem direktorom kutinskog SELK-a. Tu je i Marko Sremić, gradonačelnik Gline, grada kojemu osobito pamtimo prvo iznimno organizirano noćenje.

I tada ono što je teško shvatiti. Konjanici se upućuju prema vrhu tvrđave. Tu se osjetila dobra kondicijska spremnost konja, ali i uvježbanost konjanika trenirana uz ostalo i na uzvisinama

Moslavačke gore. Šest hrabrih konjanika hrvatskoj pobjedi od prije 11 godina poklonila se ispod toliko poznatog simbola Zvonimirova grada.

Nakon nimalo lakog spusta junački podvig proslavljen je sokovima domaćina i uz sladoled kojim je konjanike za te slatke trenutke počastio gospodin Matijaš. Državna izaslanstva nisu pratila taj čin. Mediji su već hitali za protokolom najavljenih daljnjih zbivanja. Zamalo ste i vi dragi čitatelji ostali bez ove bilješke.

Naime naš sustav komuniciranja prekinut je iz tehničkih razloga. Ali naš konvoj ima rješenje za sve, pogotovo ako je s nama Drago Rošin. Njemu nije strana ni umješnost i s osjetljivom elektrikom.

SUBOTA 5. kolovoz 2006. - poslijepodne

Poslije izlaza iz Knina jaši se prema Oklaju i dalje. Asfalt zamjenjuje i to u više kilometara obična cesta s lokvama vode. Uz cestu upozorenje - krava u žutom trokutaskom prometnom znaku. I zaista susrećemo ih u predvečernjoj ispaši u selu Karalići, gdje je naša prethodnica osigurala smještaj.

A Karalići su selo desetak kilometara od Drniša i punim pogledom otvoreno prema planini Promini. Karalići su tek jedno od sedam malih sela u prostoru Miljevaca, slušamo od gostoljubivog domaćina Frane Karla. Za konje ukoliko to budu zahtjevale vremenske promjene ponudio je veliku novoizgrađenu staju. Prostrani prostor oko nje s crijevom za vodu, nakon višesatnog podnevnog jahanja oraspoložio je jahače pune današnjih uzbuđenja.

Ali naš dolazak je i uzbuđenje za mještane koji žive u nevelikom broju kamenih kuća. Za hrvatske prilike živi se s relativno velikim brojem djece, čak dvadesetak. Razumljivo njih je znatiželjno okupila naša posjeta. Mali Roko koji još nije ni pučkoškolac odjurio je do konjanika koji su vidali svoje žuljeve na malom biciklu. Zagledao se u konje, jer ih ovdje od posljednjeg rata više nema. S njim je i Kristina učenica sedmog razreda. Objašnjava mu, a još više i pridošlim svojim vršnjacima, kako iako umorni konji spavaju stojeći. Ona za to ima jak argument - njoj je tako pričala baka Marija na čijem je gospodarstvu nekada bilo konja. Naravski baki, jer je uostalom to i istina - treba vjerovati.

I dok se konji spremaju za stojeći san njihovi jahači i logistika hitaju na kupanje na obližnje jezero Visovac. U jezeru s malog otočića plijeni poznati franjevački samostan. Sve to kao i nedaleki Roški slap dio je Nacionalnog parka Krka. Osvježeni smo ne samo vodom Visovca, već i njegovom iznimnom pejzažnom ljepotom. Uz na naš način priređenu večeru obitelj Karlo nudi svoje vino Debit, dobiveno uzgojem na 2000 loza u obližnjem vinogradu. Ne sumnjamo - lakše će se u šestu noć ovogodišnju konjaničkog maratona.

NEDJELJA 6. kolovoz 2006. - prijepodne

Praskozorje nad Karalićima. Vrhovi Promine u ozračju izlazećeg sunca, a ravnica u svježini jutra. Selo spava. Psi oko prikolica našeg konvoja. Iz automobila koji su nekima od nas, pa i autoru ovih redaka i spavaonice - buđenje s mobitela. Za svaki slučaj tu je i pijetao, koji metar od prenoćišta naših konja. Oglašava se već nekoliko puta. Gase se ne baš jaka svjetla s drvenih električnih stupova.

Nakon jutarnje kave izlet pod Roški slap. Sedla zamjenjuje paluba brodića susretljivog Ive Gotina. Plovimo kanjonom Krke uz slapove i visoka stjenja na kojima se tek sićušno primjećuju koze... Na vrhuncu jedne od kamenih gromada nebu upravljene ostatci su građevine vezane uz život posljednjeg hrvatskog kralja Petra Svačića, kazuje nam ljubazni Ive. A, onda sasvim drugi pogled prema mirnoj vodi uz obalu kanjona. Uz stabljike šaša drijemaju kornjače. Većina nas ima pitanja za Ivu: od veterana maratona Željka, zaljubljenika u prirodu do Sandre kojoj je uz ljubav stručnim radom u Parku prirode „Lonjsko polje“ priroda i posao.

Doručak u Karalićima i ispraćaj obitelji Karlo u kojih je „petero dice“. Opet djeca na biciklima i krave u dvorištu obližnjeg gospodarstva. Jašući divimo se kamenom strpljivo građenim ogradama dvorišnih ili poljodjelskih prostora. Nailazimo i na opožarena područja. Na sreću objave o novima sa šibenskog radija koji nam je orijentir prema Krešimirovu gradu, a do kojega je više od 30-tak kilometara - nema.

NEDJELJA 6. kolovoz 2006. – poslijepodne

U ranim poslijepodnevima uz slikovitu Čikolu i Pakovo selo, poznato iz ratnih izvješća, kao crte bojišnice. Zvone mobiteli o tijeku maratona zanimaju se Zlatko Grdić, zamjenik kutinskog gradonačelnika, Zdravko Novosel, desna ruka Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Kutina.

Napajanje konja u selu Pokrovnik. Sustreljiv vlasnik i osoblje caffe bara „Dvori“. Na obzoru u radu više vjetrocentrala. Arapske konje zbog brzine nazivaju i „djeca vjetra“, a mi zaista primjerenom brzinom u Šibeniku prema programu moramo biti u 18 sati. Dogodilo se dakako suprotno u gradu smo i ranije i parku čekamo trenutak objave ulaska u grad.

Sve se na Poljani koja je okupljanju Šibenčana zbiva u sekundu. Konjanike, podsjetivši da je vidjela i njihov ulazak u Knin pozdravlja gradonačelnica Nedjeljka Klarić. Zavičajni pozdrav donosi predsjednik Uprave kutinske Petrokemije d.d. Boris Mesarić. Podsjeća na višedesetljetne neraskidive i u ratu potvrđivane veze te tvrke s „Lukom“ Šibenik. S nekoliko riječi pozdravlja ih uz šibensku dobrodošlicu i Davor Škugor, direktor Luke, koji je preuzeo i najveći dio organizacijske brige: od smještaja konja u hangare u luci, do večere i smještaja. S nama je i direktor Transadrie u Šibeniku Duško Klisović. Nudi svoje usluge, vezane uz prijelaz na poluotok Pelješac.

Očito naša se misija, a pokazuju to i zanimanja šibenskih novinara prepoznaju. A, kako su nas tek dočekali u restoranu „Lav“ Marijan Karega i njegovi suradnici. Priredili su bogatu i za energetske potrebe konjanika kvalitetnu večeru. Šteta što nakon nje „ćakula“ nije potrajala duže. Konjanici su još poželjeli noćno kupanje u moru, a sutra dionicu prema Splitu trebaju započeti već u 3 sata ujutro.

PONEDJELJAK 7. kolovoz 2006. – prijepodne

Uz konje već u 3,30 sati prema Splitu. Do najvećeg dalmatinskog i veličinom drugog hrvatskog grada 69 je kilometara, ako se ne računaju kilometri ulicama grada do poznate rive. Uz program o kojemu brine Turistička zajednica grada, a pojedinačno posebno agilna Aida Jukić za 20 sati priprema se iznimno svečani doček. Prema „najlipšem gradu na svitu“ konjanici će preko Boraja, uz planinu istog imena. Vrijeme je povoljno, raspoloženje standardno. Traje optimizam od sinoćnjeg šibenskog dočeka.

No u osvit zore mute ga tehnički problem na vozilu MUP-a tihog, ali našoj misiji potpuno odanog vozača Miroslava. I kobila Rita koju jaše David traži intervenciju. Uz nju je odmah naša jahačica Sandra kojoj je upravo liječenje životnija i profesija. Zdravstvena je prosudba – sve će biti u redu i Rita će biti na splitskoj rivi. Što se vozila tiče i ono će izdržati do pozvane intervencije. Nema zastoja ide se dalje.

Za stanje ljudi i tijek maratona danas među prvima zanima Josip Mišković, načelnik Općine Popovača, matične našim konjanicima. Misli se već i na završetak u Dubrovniku, pa će vezano uz neke detalje koje smo dogovorili, odmah pokušati razgovarati s gradonačelnicom Dubravkom Šuicom. Problema za prijelaz trajektom na Pelješac pretposljednog dana neće biti. Sinoćnji razgovor s direktorom Transadrije u Šibeniku Duškom Klisovićem dao je rješenje. Zahvajujemo. Javlja se iz protokola splitskog gradonačelnika Zvonimira Puljića – nakon ceremonije bit će priređena spiza.

Kontaktira se s Miroslavom Bišćanom iz Repušnice koji će nakon Dubrovnika svojim kamionom vraćati svu opremu prema Voloderu. Vođa našeg sve više avanturističkog pohoda Željko moli

ga da za 6 konja koji nas nose prema jugu Hrvatske u dolasku doveze još 15 bala sijena. Zovu i očekuju nas sutra i u Zagvozdu. To će selo sutra kada su glumci na odmoru biti posvećeno nama. Dakle, puno je puno je razloga da se izdrži.

PONEDJELJAK 7. kolovoz 2006. – poslijepodne

A trebalo je i isplatilo se izdržati. Nevjerica, mada nismo bili daleko i od nje ipak nas nije sustigla. Sve smo bliže Splitu. Juranjava automobila. Zamislite zajedno odjednom pakleni motori i konji plemeniti ! Kako postići suglasje. Primjećujemo svi nas rado pozdravljaju. Odjednom - more na vidiku, gotovo pod kopitima. Zavojitom cestom dobar dio puta uz Kaštelanski zaljev ne napušta nas. Vidljivi su i neboderi Splita ispod Marjana, kojega je zagrlilo toliko crni oblak. Kiša je sigurna.

I zaista prvi puta konjanici pod pljuskom oblače kabanice. Na sreću ne traje dugo. Na ulazu prema Splitu neopisiva je prometna gužva. Koliko god nam je prethodnica splitska prometna policija, posebno u vrijeme vraćanja s posla, teško je. Umjesto slobodnog konjičkog kasa – prometni kolaps. Zapravo se ne jaši. Doslovce gmiže se držeći konje za uzde. Prostor s oznakama „Zračna luka“, „Trajekna luka“, upozorava na najprometnijem smo dijelu u prilazu dalmatinskoj metropoli

Što činiti, nego biti strpljiv na cesti koju teško da će od broja vozila pješak proći za pola sata. Stoga su pravi spas male oaze zelenoga za zastoj uz ponudu zobi i vode strpljivim i od nas manje nervoznim konjima. Iz Turističke zajednice grada od 17 sati Aida Jukić zadužena za gradske priredbe nebrojeno puta traži informaciju o kretanju konjanika. I vjerovali ili ne u Splitu smo u 20 sati. Ali sada do rive treba proći još dosta gradskim ulicama. Našoj ekipi koja mora pripremiti scenarij dočeka na pomoći je Stipe Rojnica, nekadašnji specijalac i ovdašnji Splitsanin.

Izgleda sve će biti prema planu. Doček od 20 sati najavljuju nastupi klapa „Šufit“ „Vrime“ „Ardura“ i poznati narodni guslar iz Peruće kod Sinja Mile Krajina. Mnoštvo se tiska oko pozornice. Upozoravamo, a na sreću tu su i pomične zaštitne željezne ograde - udaljiti se od nadolazećih umornih konja. Nevjerojatna je znatiželja. Splitski mediji, unatoč jačini razglasa uzimaju izravne izjave za radio i TV, fotografira se, snima...

Tu je i gradonačelnik Zvonimir Puljić. U prigodnoj dobrošlici ne zaboravlja spomenuti da se s konjanicima već susreo u Kninu. Sretan što su u Splitu i želi im uspješan put do Dubrovnika. Olakšanje nakon prolaza gradom u prostoru Interventne policije u Mravincima. Konjanici, konji i logistika tu su oko 23 sata našli za uzbuđenja dana više nego prikladno konačište.

UTORAK 8. kolovoz 2006. - prijepodne

Jutro u bazi vrlo dobro organizirane Interventne policije u Mravincima. Ugođaj čistoće uz spavanje prvi puta i većeg dijela logistike u krevetima. Kreće se znatno kasnije, oko 8 sati. Uostalom sinoć možda i više hodajući, nego jašući prošlo se blizu 100 kilometara, podsjeća uz mlaz vode kojim pere vozilo policajac Goran.

Dakako trebalo je preživjeti i spektakl na rivi „ludega grada“. Naime tako Split u TV seriji „Velo misto“ opisuje šjor Miljenko Smoje. Uostalom koga tu sve uz tisuće ljudi nije bilo: *od šjor načelnika, do judi od jake svitlosti na bini, policiota, a iza konja zlu ne tribalo i današnjih škovacina...* A, danas ćemo u „mala mista“. Prolazimo ispod Mosora Žrnovnicu, Kučine, Srinjane, ulazimo u Tugare. Gle tu nas bistom dočekuje glumac Karlo Bulić (1910-1986). „Dotur Luigi“ iz TV serije „Malo misto“ dijete Tugara.

Susrećemo se i s našim moslavačkim glumcom–amaterom Miroslavom Biščanom. Upravo je naišao s velikim kamionom s natpisom tvrtke Autoškola Gazela Kutina. Usluge će biti nužne za trajektni prijelaz i po završetku maratona za povratak iz Dubrovnika.

Na vezi smo za smještaj u Zagvozdu i Vrgorcu. Na dopise tajnika Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Kutina Borisa Batrle javljaju se čelnici tih udruga od županijskih i gradskih: Davor Perković (Split) Veljko Tolić (Imotski) Vieko Šalinović (Vrgorac). Dogovorili smo daljnji kilometri maratona Splitsko- dalmatinskom županijom bit će posvećeni 4. gardijskoj brigadi, 3. imotskoj bojni i 115. brigadi.

Prema podnevu sve je paklenije. Zaštine bijele kape ponovo su na glavama konjanika dok pratimo božanstveni tok Cetine. Blato na Cetini, najavljuje nam prijatelj Stipe Rojnica uključen i ranije u naš program – prvo je mjesto podnevnog odmora.

UTORAK 8. kolovoz 2006. - poslijepodne

A do Blata na Cetini trebalo je projahati i kroz selo Gata uz „Seljačku kuću“, ali nezaobilazno zadržati se u razgovoru s Ivanom Pivčevićem jednim od vodećih ljubitelja oldtimera ne samo ovog kraja već i šire. U njegovoj radionici-muzeju rariteti su od bicikla iz Austrije proizvedenog 1938. godine do jednog od najstarijih vozila „Peugeot“ u Hrvatskoj iz 1968. godine. Osjetili smo zajedničku draž osvajanja kilometara. Ivan je svojim motorima prošao za sat vremena ono što su konjanici u danu. Bili smo, iako ne u isto vrijeme, ali sigurno sretni što smo pozdravljeni i u Našicama, Osijeku, Vukovaru i Iloku, kako upozorava jedan od plakata dionica oldtemira.

Pretiču nas današnji brži motori i automobili. Prolaze cestom uz koju se sve više pod utjecajem južnjačke klime ispred dvorišnih ograda nudi zrelo grožđe, breskve i dinje. Da je Cetina zlatna rijeka, a Blato na njoj sa 160 obitelji zapravo zlato, uvjerali smo se na prostoru koji je spojio kamen nedaleke planine, zelenu travu priobalja Cetine i njezinu bistru te prema matici brzu vodu. Očito tom pejzažu odmarajući se, upravo su nedostajali naši konji.

Gosti smo Ivica Perišića, suvlasnika konobe „Most“, čovjeka koji je kao specijalac prošao sva hrvatska ratišta. Mir želi pronaći u turističkoj ponudi ljepota svog rodnog mjesta s ponudom rajfinga i kanu safarija. Nije isključeno da turistima, a more je udaljeno tek 20-tak kilometara ponudi i jahanje, komentira i gotovo za traženje iskustva potvrđuje posjetu ergeli našega Željka Pettersa.

Do krajnje točke današnjeg puta prolazi se kroz više sela Katuni, Šestanovac, da bi se o roku, a to je koju minutu poslije 21 sat bilo na Trgu glumaca općinskog središta Zagvozd podno Biokova. Koje dostojanstvo! Brojno okupljeni, limena glazba s izvedbom državne himne. Pozdravi načelnika Miroslava Gaće, predsjednika ogranka Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Imotske krajine Veljka Tolića. Poklonite se – Zagvozd s 1.600 duša na svom groblju ima pokopanih čak 19 branitelja.

Smještaj za konje i ljude traži zvijezdice za sve angažirane uključujući donaćelnika Nene Čagalja i poznatog glumca Vedrana Mlikotu. Za Vedrana kažu - tu je i kad nije tu. Ovoga puta iako tek pristigao s puta bio je s nama. Bez dvojbe njegov projekt „Glumci u Zagvozdu“ stvorio je u ponudi kraja toliko nenametljivo kulturno ozračje. Osjećalo se to od vlastite izrade scenarija do svečane večere restorana u osnivanju „Kod Joleta“. "Jednako smo vas ponudili kao i naše glumce", rekao je više u prolazu nego službeno načelnik Miroslav. Nije neskromno reći bili smo u mnogim velikim gradovima, ali vjerujte i zapamtite, uz njih reći ćemo - bili smo i u Zagvozdu.

SRIJEDA 9. kolovoz 2006. - prijepodne

Jutarnja kava u Zagvozdu u bistrou „Miro“. Zahvaljujemom izvrsnim domaćinima uz okrugle hrastove stolove iznad kojih su zobnice tkane u ovom kraju. Znak su da je i u ovom mjestu još jaka tradicija u ljubavi prema konjima. Najbolje to potvrđuje upravo ne zbog profita već čuvanja ponosa na tradiciju Ivan Čagalj-Ikič, kazuju nam Zagvoždani.

Središtem mjesta s pogledom na crkvu Gospe od Karmela elegantno prolazi šest naših konjanika. Današnja dionica, kraća je i zapravo odmarajuća, treba završiti u Vrgorcu.

Vrijeme – djelomično oblačno, djelomično sunčano. Idealno za jahanje. Treptaj lišća jači je od povjetarca, a konji dobro odmoreni djeluju također svježije. Češće ih se napasa uz ne baš prometnu cestu ispod uzvisina Biokova, s pravom jednog od hrvatskih parkova prirode.

Oznake pojedinih poduzeća i strojevi koji čekaju pogon upućuju ovaj će kraj preporoditi autocesta, a 4-kilometarski tunel kroz Biokovo ljepote Dalmatinske Zagore učiniti predgrađem turističkog Jadrana. Mahom domaći turisti zaustavljaju se uz konje. Fotografiraju i pitaju za mogućnost jahanja s dolaskom na ergelu u Moslavinu.

Za fotografiju upravo nesvakidašnji trenutak – konjanici će proći kraćim tunelom. Zabilježit ćemo uz već 320 fotografija za fotogaleriju naše vrlo dobro posjećene web stranice i tu za konja nepoznatu vrstu prolaza. U selu Župa pošta, ali radi do 11 sati. Uz cestu prema Kozici gdje je dobar izvor vode, minijaturne u dvorišne ograde ugrađene vjerske poruke. Zaštićene krovčićima od vremenskih nepogoda doimaju se poput malih kapelica. Zagvozd doviđenja. Dobar dan Vrgorcu!

SRIJEDA 9. kolovoz 2006. - poslijepodne

Poslije češćih odmora oko 18 sati Vrgorac, grad pjesnika Tina Ujevića. Njegovo ime nosi i kutinska Srednja škola. Uz Tinov bogat pjesnički opus naši bi srednjoškolci trebali više i s razlogom upoznati i njegov rodni grad. Eto suprotno Tinovoj pjesmi „Auto na korzu“ tamo ispod Gradine na vrgoračkom korzu – pojavit će se konji.

O tomu već više dana pitajući nas za mnoge detalje vojnički precizno u ime Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Vrgorac brine pukovnik Vicko Šalinović. Onu lepršavu sliku s gostoljubivom turističkom ponudom očito s pravom zaljubljena u grad prenosi nam Kornelija Bajalo, direktorica Turističkog ureda. Vodi nas u stoljetni, pa i za Europu jedinstven park u kršu ovjenčan lovorom. Tu prestaje zbilja, jer to je zapravo rajski vrt. U slučaju kiše smještaj je u krugu komunalne tvrke. Misli se na sve. Pamtit će se s domaćinima zajednički susret u restoranu „Tin“. Grad u kojemu se pije „bikla“ mošt s kozjim mlijekom boje ciklame, inače cvijetnog sinonima kraja potpuno se otvorio u dobrodošlici.

Nju nije omela ni kiša. Spustila se oko 21 sat, točnije u zakazano vrijeme predavljanja konjanika i maratona. Nije smetala brojno okupljenima na korzu, a i protokolu koji se nije promjenio ni u jednom slovu. Dolazak maratonca pozdravio je zamjenik gradonačelnika Željko Pervan, a Neli slikarica i turistička djelatnica iznenadila je s likovnim ostvarenjem inspiriranim našim dolaskom. Uz sliku tu je i turistički dar s jagodom. Grad u čijoj okolici pogoduje njezin uzgoj ima i svibanjsku manifestaciju „Dani jagoda“. Siguran sam konjacima je drago što unatoč brojnim izazovima, pa i nepoznanicama u projekt, ali i u Vrgorac nisu ušli kao „grlom u jagode“.

U Tinovom gradu dočeku nije manjkala ni klapa „Vrgorac“. Tu su se za naše kalorije donacijom pobrinula i braća Jukić. Susret u Vrgorcu bio je daleko više od ove skromne bilješke. Produhovljeni ugođaji ponudili su okvir za pjesničku sliku.

ČETVRTAK 10. kolovoz 2006. - prijepodne

Nakon kišne noći oko 7 sati središtem Vrgorca prema Pločama. Selo Dusina, a iza njega pod imenom Vina. Ne bez razloga jer viđeno odgovara sadržaju prekrasne doline. Zapravo smo u dolini vina. Naime ovdje Moslavci doživljavaju što se trsa tiče potpuni kontrast. U njihovom zavičaju on je blagodat valovitih brežuljaka, a ovdje grozdovi svoju puninu nude u polju. Poljem zajedno teku zavojita cesta i potok. Pravilno u crtju poredani vinogradi ispisuju koji sadžaj daje dio te plodne udoline među kamenim uzvisinama. Nažalost dio uroda, a tu su uz grožđe, breskve, šljive i jabuke, te po koji red kukuruza poharala je tuča.

Na rubovima poljskih puteva uzdigli se jablanovi. U nedostaku vlastitih podižu nas u Tinovom kraju njegove pjesničke riječi o jablanovima koji dok mi stupamo u tišini, gordi dršću u visini.

A i mi se tamo od Staševice gdje smo u području Dubrovačko-neretvarske županije počinjemo opet penjati. Držimo dobar tempo.

Stiže obavijest iz trajektne luke u Pločama u 15 sati čeka nas trajekt za prijelaz na Pelješac. Saznajemo Dubrovnik je već u znaku priprema za subotnji dolazak konjanika na Stradun. Iz Kutine od Zlatka Grdića, zamjenika gradonačelnika stiže poruka potpore. U njoj stoji:

Prateći iz dana u dan svaku etapu vašega 1000 km dugog puta osjećam potrebu podijeliti sa vama i ponos i radost zbog veličine i značaja vašega podviga. Veličine zbog izuzetnog napora, truda, poteškoća te iskušenjima s kojima se svakodnevno susrećete u savladavanju zahtjevnih dionica i vremenskih uvjeta. Ponosan sam zbog odjeka vašega podviga odavanja počasti svim hrabrim vitezovima Domovinskog rata. To je i najbolja moguća promocija moslavačkog kraja u našoj domovini i izvan nje. Svim konjanicima, pratećem osoblju i svima koji su na bilo koji način pomogli u realizaciji ovoga projekta želim puno uspjeha i srca junačkoga na preostalom putu. Vidimo se u Dubrovniku !

ČETVRTAK 10. kolovoz 2006. – poslijepodne

Nakon dojmljivih pejzaža stižemo na more. Ulazimo u lučki grad Ploče. Kratak odmor za konje i jahače u gradskom parku tik do luke gdje nas čeka ukrcaj. Mnoštvo djece strpljivo čeka u redu za slikanje na konjima. Mještani su oduševljeni iznenadnom pojavom plemenitih, ne baš često viđenih životinja.

Kratka šetnja u laganom kasu uz rivu i slikanje pokraj središnje crkve. Djeca nas prate naslućujući da odlazimo. Vidi se trajekt koji je za nas rezervirala „Transadria“, u Pločama. Stručno i prijateljskim osjećajem za našu misiju predstavljao ju je Zdenko Pažin. Prema dogovoru trajekt dolazi u 15 sati. Polako uz manevar prikolica u koje su konji smješteni ulazi se na to plovilo. Vrijeme je oblačno, ali i vrlo pogodno za 50 minuta plovidbe.

„Šoltanka“ trajekt našeg najvećeg brodarka „Jadrolinije“ ostavlja trag valovita mora i duboke vodene usjeke. Okupljamo se u potpaljublju lijepo uređenog caffè bara uz neizbježnu kavu. Pridružuje nam se i stari morski vuk kapetan broda Ivo Mrgudić. Iskusan poznavatelj brodova niže svoje priče o morskim miljama širom svijeta. Podsjeća da nas morem prenosi trajekt ukupne nosivosti 180 tona s 2 motora, svaki po 500 konjskih snaga, a teret našeg konovoja je svega 20 tona.

Puno brodova završi u rezalištu, kaže kapetan Ivo. Sam je toga bio svjedok na granici Indije i Pakistana, gdje doslovce dnevno nestaju cijele flote dotrajalog brodovlja.

Stižemo na poluotok Pelješac. Brojni turisti u trajektnoj luci Trpanj čekaju ulazak na trajekt. Ne kriju divljenje prema arapskim konjima iz Moslavine. Dobro su podnijeli morske valove i evo ih opet na kopnu. Topot kopita osjetit će Pelješcem u slijedeća dva dana. Večerašnji završio je u mjestu Drače, negdje na polovici poluotoka. Tu uz domaće nije manjkalo i moslavačke susretljivosti Popovčana Tije i Milana Palijan, čiji je godišnji odmor u tom pitoresknom mjestu pri kraju. U program našeg smještaja uključuje se i tamošnji Turistički ured.

Odmor je tik uz more na otvorenom, jer meteorološke prilike to omogućuju. Noćne i rane jutarnje sate, prije starta za Ston provest ćemo u dvorištu napuštene vinarije.

PETAK 11. kolovoz 2006. - prijepodne

Mjesto Drače napuštramo sa simpatijama. Raduje nas povoljno vrijeme. Pelješac uz stoljetne borove i čemprese, a posebno vinograde mogli bi nazvati zelenim poluotokom. Miriše kadulja. Fotomobiteli naših logistističara šalju slike oleandera, pa čak s obližnje obale i uzgojenog kaktusa.

Zaustavljeni smo u mjestu Putnikovići. Predstavnici tamošnje Poljoprivredne zadruge daruju nam butelje vina. Sasvim malo poznavanje iz enciklopedije vina podsjeća nas da ovaj pelješki

kraj svjetski simboliziraju Dingač i Postup. Uz primljeni dar podsjećam skupinu i sinoć se nazdravljalo Dalmaciji i Moslavini.

Bilo je to u drugom umjetničkom ugođaju uz otvorenje izložbe Ivana Milata u dubrovačkoj Galeriji Palača Ranjina. Postavljena je u organizaciji kutinske Matice hrvatske i Grada Dubrovnika, a pod sponzorstvom Petrokemije d.d. Slikovito je rečeno, kako se zapravo taj 85-godišnji slikar u grad svog srednjoškolskog obrazovanja vratio izložbom na leđima arapskih konja iz moslavačkog kraja, kojega je toliko oslikao.

A tko sve nije bio na izložbi? Umjetnički prikaz Milatovih djela dao je povjesničar umjetnosti i predsjednik kutinskog ogranka Matice hrvatske Mladena Mitar. Govorio je i gradonačelnik Kutine Davor Žmegač. Izložbu je otvorila dubrovačka gradonačelnica Dubravka Šujica. Uz brojne posjetitelje autoru su čestitale prve osobe Dubrovačko-neretvanske te Varaždinske županije: Mira Buconjić i Radimir Čačić.

Svi su na izložbi pokazali zanimanje i za tijek našeg maratona. Posebno za vrijeme subotnjeg ulaska u Dubrovnik. I mi putujući kroz Pelješac sve više mislimo na to. Idemo, hrabrimo sami sebe. Iza znojnih leđa konjanika na vrelom suncu ostavljamo slikovita mjesta Zabrđe, Ponikve... Cestu s koje ne svraćamo dodiruju oniski trsovi s prvim šarama na bobicama grozdova.

PETAK 12. kolovoz 2006. - poslijepodne

I gle putujući pred zidinama smo jednakima gotovo Dubrovniku. A zapravo ulazimo u Ston, nekada drugi veličinom grad u slavnoj Dubrovačkoj Republici. Na ulazu od ljubaznih domaćina načelnika općine Vedrana Antunice i direktora Turističkog ureda Joze Barovića saznajemo taj je gradić među prvima u Europi davnih stoljeća građen planski. Za svoju gospodarsku zaštitu uz proizvodnju soli, koja je predstavljala trećinu prihoda 1333. podigao je veličnom prvi u Europi, a drugi u svijetu (poslije kineskoga) obrambeni zid. Vidimo ga u renoviraju. Vezano uz borbu za slobodu sjećamo se i izvješća o obrani ovog područja u Domovinskom ratu, gdje je bila prva crta hrvatske južne bojišnice.

Čekali smo trenutak i pozu za snimak svih konjanika i logističara s vozilima. Jasmin dobro ocjenjuje – igralište lokalnog nogometnog kluba ispred zidina najbolje je za uporabu širokog objektiva. Od domaćina rado prihvaćamo poziv u objekt „Vila Koruna“. Inače u vlasništvu je Svete Pejića, domaćina današnje večeri. Konji piju vodu iz ovećih ovalnih školjaka, a konjanici i logistika kušaju kamenice, svjetski kulinarski raritet Malostonskog zaljeva. Prihvaćamo i informaciju o afrodizijkim svojstvima kamenica, ovjenčanih zlatnim medaljama u Londonu. Šalimo se. Koliko mogu koristiti nakon naših napora ?

U Stonu smo prije predviđenog roka. Odluka je nastaviti dalje. Sutra treba biti što bliže cilju. Saznajemo konačište će biti u mjestu Doli. Bio je to još jedan susret s našom ratnom i poratnom stvarnošću. Obitelj Lončarica prihvaća nas kao najrođenije.

Mali park ispred ulaza u obiteljsku kuću primjereno je uređen i obećava ugodan odmor. Saznajemo - na ovaj prostor padalo je 1000 granata. Svako drvo tu kao biljeg tog vremena nosi geler. Stare kuće obitelji Lončarica, kojoj je prvi domaćin 78-godišnji Niko - više nema. Srušena je ratnim razaranja. Nažalost povratkom trebalo je i ostatke „dorušiti“, kažu nam tim, nekim novim građevinskim izrazom. Uz bol za „ubijenom kućom“ želja za obnovom temelja stajala je zdravlja našeg domaćina. Spas je bio helikopter, pa mu je na vrijeme pružena pomoć. Srećom, mada dugi oporavak vratio ga je na sjećanja uz život u ovom dijelu Dubrovačkog primorja.

To je samo jedan križ u mozaiku mnogih obitelji za nedavne agresije. Vjerojatno Pero Lončarica koji je pred ulazom u obiteljsko dvorište 1972. godine podigao križ s Kristom s natpisom Spas je križ, ni slutio nije da će njegovi najbliži i praktično ponijeti njegovu simboliku.

SUBOTA 12. kolovoz 2006. – prijepodne

Rano, već oko 3 sata praćeni jakim pljuskom maratonci iz sela Doli kreću preko Slanog prema Dubrovniku. Niz kabanice lije kiša. Konjanike pozdravljaju svjetla brojnih automobila koji magistralom u turističkoj smjeni jure u oba pravca. To kako saznajem čini i vozač autobusa u kojemu su članovi KUD-a „Moslavec“ iz Volodera. Tradicionalno svojom točkom oni su prisutni u ispraćaju i dočeku maratona.

Negdje poslije 6 sati pljusak prestaje. Kraće vrijeme šest jahača predvođeni Željkom Pettersom zadržava se u središtu Trstena uz primjerke starih stabala poznatog Arboretuma. Gotovo više nema sumnje danas će ulaskom na Stradun odvažni konjanici ostvariti planiranih 1000 kilometara puta, započetog prije 14 dana.

Radio Dubrovnik priopćuje da se danas održava i poznati maraton lađa Metković-Ploče, ali javlja i o pripremama za svečani doček i našim maratoncima. Spominje se na Stradunu pozdravit će ih najviših predstavnici Sisačko-moslavačke, Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Dubrovnika. Stiže i pozdravni brzojav našeg stalnog organizatora Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata, ogranak Kutina. Molba je da ga u cijelosti prenesemo okupljenima na Stradunu. A on izvorno glasi:

POŠTOVANI! Onaj tko nije osjetio, ne može znati muke i patnje ostvarenja vjekovnoga hrvatskoga sna! Bojovnici kutinske proslavljene 56.samostalne bojne ZNG-a prvi su 14. listopada 1991. godine, osjetili što znači sloboda i Hrvatska, oslobodivši Bujavicu, prvo okupirano mjesto u Domovinskom ratu.

Ponosni smo što smo podarili mrvicu slobode, časti i slave hrvatskom narodu od 91. do 95.! Kao što je naš ponos oslobađanje Bujavice, isto tako ponosno u srcu nosimo naš vjekovni, najljepši i najponosniji DUBROVNIK i branitelje Dubrovnika - na čast Hrvata, nas Moslavaca i svih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata!

Ovom prilikom želimo zahvaliti i čestitati :

1. *ŽELJKU PETTERSU i svim sudionicima Konjičkog maratona arapskih konja „Tradicija prošlosti – potreba budućnosti“, koji su u proteklih 10 godina, pronijeli slavu Domovinskog rata, pronijeli ime naše Moslavine, i ovih plemenitih životinja duž 5.500 kilometara, konačno -NAŠE hrvatske zemlje!*
2. *Dubrovniku i svim njihovim čelnicima, gospojama, gosparima, svima prisutnima na srdačnom prijemu ove jedinstvene manifestacije!*
3. *Hvala svima za iskazani ponos Domovinskom ratu!*

I DA SE NIKADA NE ZABORAVI!

UZ NAŠ POZDRAV ZAJEDNO U RATU – ZAJEDNO U MIRU!

Predsjednik OGRANKA :

Stjepan Hrastnik

Točno u 12 sati ulazak u Dubrovnik preko mosta dr. Franja Tuđmana. Na njemu čitamo brzina vjetra je 40 kilometara. Nedaleko s mosta dugog 518 metara na malo valovitom moru dominira više usidrenih velikih putničkih plovila. Znači grad u kojega svečano ujahujemo u 18 sati pun je gostiju. Očekujemo pljesak, nadajmo se bez kišovita pljuska.

SUBOTA 12. kolovoz 2006. – poslijepodne

Pod pratnjom dubrovačke prometne policije stigismo na obiteljsko imanje Kojaković. To je predio s kojega puca onaj toliko poznati razglednički pogled na Dubrovnik. Eto konjanici zaokružuju svoj desetogodišnji projekt. Tu se trebaju odmoriti dokazano izdržljivi konji i kao svi sudionici „ušminkati“ za svečani trenutak predstavljanja na Stradunu. Upravo tuda ispod kuće Kojakovićevih slušamo u društvu supružnika Stele i Andrije u srednjem vijeku vodio je sa 30 postaja trgovački put do Istanbula.

Eto mi učinismo 14 postaja s kojih nosimo poruke pejzažne ljepote i susreta s divnim domaćinima, što se dakako potvrđuje i u ovom dubrovačkom obiteljskom ozračju. Razumljivo najbliža mu je i naša vrlo i strpljiva jahačica Sandra, sestra domaćice našeg smještaja Stele. I dalje stižu čestitke i lijepe želje, pa i tako i jedne Ane iz Koprivnice, gdje je završio prošlogodišnji maraton. Ona nam, kako piše ogrnuta mirisima rodne Moslavine *maše sa zidina, od sreće skače skalinama, u mislima čeka na Stradunu...*

Dio maratonaca odahnuvši od silnih obveza, neprospavanih noći odlučio se spustiti 112 stuba niže do plaže i osvježiti u moru. O našem dolasku na Stradun zanimaju se već pristigli u Dubrovnik Marijana Petir, zamjenica županice sisačko-moslavačke i Zlatko Grdić, zamjenik kutinskog gradonačelnika.

Točno prema planu u 18 sati kako to ovdje kažu *tamo od Pila* prepunim Stradunom, praćeni zvucima Gradske glazbe završne metre posljednje dionice odoljevajući skliskom kamenu započinje šest jahača. Sve ide u sekundu, a kako i ne bi kada je sve pod nadzorom za gradski protokol odgovorne Zdenke Golušić. Dubrovniku gradu, koji ih je pozdravio s brojnim stranim turistima najavljeni su kao junaci nesvakidašnjeg podviga. Predstavljani su pjedinačno oni i njihovi vjerni ljubimci. Uostalom tim činom kod Orlandova stupa ostvarien je i projekt „u sedlu“ cijelom Hrvatskom.

Slikovito rečeno u 10 maratona jahalo se - od dunavskih obala do dubrovačkih zidina. U skladu s tim protkani osjećajem ljepote ljubavi čovjeka, životinje i pejzaža uz zahvalu za učinjeni napor izgovoreni su i pozdravi županice sisačko-moslavačke Marine Lovrić, te Đure Marketa, člana Poglavarstva za gospodarstvo i turizam Grada Dubrovnika. Našle su se tu i dvije palmine grančice mira dubrovačke gradonačelnice Dubravke Šuice.

A lepršavi pozdrav Dubrovniku donio je moslavačkim tradicijskim plesom KUD „Moslavec“ iz Volodera, sela iz kojega su uz Dan pobjede i Dan domovinske zahvalnosti kretali svi maratoni ukupno dugi 5.500 kilometara.